Inspraakverslag Natuur en Groenvisie 2022

1. Waarom inspraak?

Inspraak is bedoeld als instrument om inwoners bij beleidsvoornemens te betrekken. De wijze waarop de inspraak georganiseerd en uitgevoerd wordt, is vastgelegd in de verordening “Inspraakverordening Harderwijk 2007”. Eenieder wordt daar in uitgenodigd om met het gemeentebestuur van gedachten te wisselen over een voorliggende plannen. In dit geval de concept Natuur en Groenvisie.
Doordat de inspraak in de conceptfase van de Visie plaatsvindt, kunnen de reacties die in dat kader worden verkregen, worden meegenomen in het definitieve document. Het gemeentebestuur maakt daarover duidelijke en gemotiveerde afwegingen in een eindverslag.

2. Inspraaktermijn 8 weken

De concept Natuur en Groenvisie heeft vanaf 15 juli gedurende acht weken voor iedereen ter inzage gelegen in de stadswinkel van het stadhuis. Gebruikelijk is de inzagetermijn 6 weken. Omdat deze termijn in de vakantieperiode viel, hebben we deze keer 8 weken aangehouden. De termijn voor het indienen van reacties liep van 15 juli 2022 tot 8 september 2022.
Bekendmaking hiervan heeft plaatsgevonden in het Elektronisch Gemeenteblad van 14 juli 2022.
Tijdens de ter inzagetermijn kon iedereen schriftelijk of mondeling een inspraakreactie geven. De stukken waren ook te raadplegen op de gemeentelijke website www.harderwijk.nl/gemeentelijke-organisatie/officiele-bekendmakingen.

3. Vier inspraakreacties

Naar aanleiding van het ter inzage leggen van de concept Natuur en Groenvisie zijn de onderstaande vier reacties ontvangen:

Nr.	Zaaknummer	Namens	Naam en Adres	Nr. brief
1	02430000112038	Particulier	Niet openbaar	dh22.0018498
2	02430000117246	KNNV, afdeling NW-Veluwe	Niet openbaar	dh22.0022857
3	02430000115791	Particulier	Niet openbaar	dh22.0021573
4	02430000120240	WSV Flevo en Stichting Maaien Waterplanten Randmeren	Niet openbaar	dh22.0025362

In verband met de privacy zijn de reacties geanonimiseerd.

4. Inspraakreacties en gemeentelijk commentaar

Hieronder zijn de ingekomen reacties weergegeven met daaronder het gemeentelijke commentaar.

Inspraakreactie 1.
Letterlijk:

<u>opmerking 1.1</u>
Het minder of geheel niet maaien van de openbare gazonnen, om er meer insecten te kunnen laten leven, klinkt in eerste instantie charmant. Er schuilt echter ook een groot gevaar in. Ook binnen de bebouwde kom groeien nu heel veel grasaren. Deze grasaren kunnen bij honden ernstige gezondheidsproblemen veroorzaken. Ze worden door dierenartsen gevonden in oren, tussen de tenen, zelfs in buikholtes. Meestal ontkomt het diertje niet aan een operatieve ingreep. Met alle risico

en kosten van dien. Beperk de openbare gazonnen die niet gemaaid worden tot een minimum. Houdt de randen van niet gemaaide gazonnen vrij van paden met tenminste 3 maaibakken breedte in plaats van slechts 1. De bebouwde kom is een leefgebied voor mens en huisdier, het ruime buitengebied van Harderwijk heeft heus voldoende ruimte voor de insecten.

Commentaar
Deze opmerking nemen we ter kennisgeving aan. We zijn bekend met het risico van grasaren bij honden. We schatten in dat het risico en het gevaar niet dermate groot is dat een extensiever en natuurlijker maaibeheer niet zou kunnen. Deze natuurvisie wil juist de omdenkslag stimuleren dat we als mensen onderdeel zijn van de natuur en het hele ecosysteem, waaronder bloemen, grasaren, insecten, rupsen, vogels etc. Dit geldt ook voor de bebouwde kom. Dat wil niet zeggen dat mens en huisdier ondergeschikt zijn, maar dat we samen leven.
In het hondenbeleid is opgenomen dat de hond altijd aangelijnd is, behalve in een hondenren en in losloopgebieden. De hondenrennen worden als gazon gemaaid, zodat het hier voor de honden veilig is. De losloopgebieden worden extensiever gemaaid zoals omliggende omgeving.

Inspraakreactie 2.
Letterlijk:

<u>opmerking 2.1</u>
Veerkrachtige natuur vraagt om een robuuste groene structuur, van voldoende oppervlakte, kwaliteit, variatie, verbondenheid en een passende dynamiek, passend bij de " ondergrond". Afhankelijk van de mate waarin deze aspecten in de robuuste groene structuur ingevuld wordt zullen bepaalde diensten (zoals gezonde leefomgeving voor de bewoners, biodiversiteit, producten, beleving, tegengaan hittestress en verdroging) door het groen kunnen worden vervuld. In de visie ontbreekt hier op het niveau van de gemeente Harderwijk als geheel het overkoepelende verhaal en onderbouwing voor. Wij vragen om in een Beleidsplan dit verder uit te werken voor de gemeente Harderwijk als geheel, alvorens dit per deelgebied/wijk verder geconcretiseerd wordt (pagina 5).

Commentaar
De visie is inderdaad redelijk abstract en stelt een koers voor; concrete uitwerking in een beleidsplan is de volgende stap. In de kadernota zijn middelen aangevraagd om deze visie uit te werken naar een beleidsplan. Bij het opstellen daarvan nemen wij bovengenoemd advies ter harte en maken ook graag weer gebruik van de input en kennis van de KNNV.

<u>Opmerking 2.2.</u>
Omdenken vraagt tijd en gaat met vallen en opstaan. Ook bij het opstellen van deze visie zitten op meerdere plekken nog onderdelen die blijven hangen in het oude denken. We noemen als voorbeeld de hoofdstructuren van de basisstructuur natuurlijk groen (pagina 16) die niet geënt zijn op wat nodig is voor een veerkrachtige natuur die zijn diverse diensten kan vervullen, maar die nog ingevuld wordt met een traditionele landschapsontwerpbenadering. Dat geldt ook voor de verdere beschrijving van de 7 lagen. Omdat hoofdstuk 4 een belangrijk onderdeel in de visie vormt vragen we om deze omissie ook in een op te stellen Beleidsplan voor de gehele gemeente recht te zetten.

Commentaar
Het ontwikkelen en versterken van een groenstructuur is iets dat je voor de lange termijn doet. In 2006 is dit in het Handboek Harderwijks groen vastgelegd. We borduren voort op deze groenstructuur in het nog op te stellen natuur en groenbeleidsplan en willen deze uitwerken en aanvullen met wat nodig is voor een veerkrachtige natuur; dit hoeft niet strijdig te zijn. We nemen deze opmerking daarom ter harte als een goede aanvulling die in het beleidsplan uitgewerkt moet worden.

<u>Opmerking 2.3</u>
Een ander voorbeeld van een traditionele invulling is dat voor het realiseren van de groene visie sterk geleund wordt op de inzet van vrijwilligers (pagina 13) en vrijwilligheid. Wij pleiten voor een vergelijkbare professionele en financiële inzet vanuit de gemeente zoals die ook op andere beleidsvelden, bijvoorbeeld de 'grijze' infrastructuur, wordt bedreven omdat groen dan pas voldoende gewicht meekrijgt in beleidsafwegingen en ontwerpopgaven en niet de financiële sluitpost blijft.

Commentaar
Om groen voldoende gewicht te geven bij ontwikkelingen stellen wij in deze visie dat natuur en groen een volwaardige functie is bij politieke en economische afwegingen en wordt gezien als de fundering van onze leefomgeving. Uitgangspunt is dat de gemeente hierbij het goede voorbeeld geeft; de financiële vertaling vindt plaats in het beleidsplan. Daarnaast vinden wij de kennis en ambitie die bij verenigingen en bewoners zit zeer waardevol; we moeten het samen doen. Dus gemeente én vrijwilligers. We nemen deze opmerking ter kennisgeving aan.

Opmerking 2.4
Tot slot vragen wij aandacht voor het feit dat beschermde natuurwaarden niet alleen in de beschermde natuurgebieden voorkomen maar overal binnen de gemeentegrenzen en daarbuiten. Daarbij vraagt elk habitattype of soort zijn eigen specifieke herstel- en ontwikkelingsmaatregelen. Wil de groene structuur zijn diensten kunnen leveren dan dient die meer dan 'net genoeg' om te voldoen aan wetgeving worden ingevuld. Wij vragen daarom om in de visie aandacht te schenken aan het realiseren van een surplus, zodat er ruimte ontstaat voor ontwikkelingen en daarmee ook aan draagvlak voor.

Commentaar
Onderdeel van het beleidsplan is het uitvoeren van een 0-meting, zodat concrete doelen kunnen worden gesteld. Of deze doelen (met financiële consequenties) net genoeg, of een surplus zullen zijn, zal de gemeenteraad in de volgende fase bepalen.

Inspraakreactie 3.
Deze indiener is voorstander van een beleid dat gericht is op creëren van meer biodiversiteit, maar heeft een aantal kritische vragen en/of opmerkingen over het proces en over onderhoudsaspecten. Omdat veel van de opmerkingen niet specifiek over de visie gaan, maar over de huidige onderhoudstoestand, zijn we met indiener in gesprek gegaan. Onderstaand de belangrijkste hoofdlijnen van de zienswijze.

opmerking 3.1
Indiener vraagt zich af of de gemeente wel echt op zoek is naar reacties; wil je het plan van de gemeentewebsite downloaden, dan moet je echt behóórlijk je best doen om het daar überhaupt te vinden.

Commentaar
Deze opmerking hebben we direct ter harte genomen en de website is er inmiddels op aangepast, zodat je bij het invullen van een zoekterm, makkelijker kan doorlinken naar de officiële bekendmakingen.

opmerking 3.2
Indiener heeft vragen en opmerkingen over de toegepaste soorten, het strooien van houtsnippers tussen de struiken, het verwijderen van blad(korven) en de aanwezigheid van veel onkruid en zaailingen en verpaupering van sommige wijken en dat bewoners het 'dan maar zelf gaan doen'.

Commentaar
In het huidige en nieuwe beleid is er steeds meer aandacht voor de juiste plant op de juiste plaats, meer inheemse soorten en soorten die waardevol zijn voor de biodiversiteit. Het kost tijd om al het groen om te vormen. Houtsnippers worden al hergebruikt waar ze beschikbaar komen. We pleiten juist voor minder blad opruimen (of waar mogelijk wegblazen in de plantsoenen) omdat blad een belangrijke toevoeging is voor de natuur, voor insecten, egels, als voeding van de bodem en voor het vasthouden van vocht. Voor het onkruid en de zaailingen wordt onderhoudsnorm B gehanteerd, dit moet voldoen aan een bepaald beeld. Aannemers worden gecontroleerd middels een drietrapsraket: door een externe schouw, door de wijkbeheerders en door de melding van snel herstel. Destijds is besloten om voor het beheer 'eenvoud en differentiatie' als motto aan te houden. De gemeente onderhoudt op een basisniveau en iets extra's wordt gefaciliteerd als bewoners zich daar ook zelf voor in willen zetten.

opmerking 3.3
Indiener heeft vragen over het maaibeleid en wat de grazende schapen langs het Zeepad bijdragen aan toename van biodiversiteit?

Commentaar
Waar het kan, wordt al extensiever gemaaid om de biodiversiteit te bevorderen en dit willen we stapsgewijs uitbreiden. Door de maaimomenten zorgvuldig te kiezen, zorgen we ervoor dat er gedurende alle seizoenen altijd bloeiende bloemen en planten beschikbaar blijven voor de insecten in de buurt. Begrazing door schapen heeft een positieve invloed op de biodiversiteit doordat het zorgt voor meer variatie en structuur in een terrein, zodat het voor meer soorten aantrekkelijk wordt. Verder wordt het terrein op deze manier verschraald en hebben we geen uitstoot van maaimachines.

Inspraakreactie 4.
Inspraakreactie 4 is een uitgebreid schrijven, voorzien van kaartbeelden en plaatjes, welke in essentie is terug te voeren op 2 opmerkingen:

opmerking 4.1
Indieners zijn het eens met de vertaling van de hoofduitgangspunten naar het beschermen en uitbreiden van oeverzones, plas-dras gebieden en ondiepe waterzones maar vinden een ruimere en bredere ambitie noodzakelijk. Zij onderschrijven de stelling dat “ontwikkelingen en uitbreidingen anders dan gericht op natuur tot een minimum beperkt moeten blijven” niet. Zij pleiten voor een meer evenwichtige benadering waarin het gebruik van de meren voor waterrecreatie goed in te passen is zoals in het Model Verdonschot dat gericht is op het ecologisch functioneren van het hele watersysteem. Daarvoor zijn in onderlinge samenhang maatregelen nodig: voor de natuur o.m. in de vorm van zonering en inrichting en voor de waterrecreatie in de vorm van verdiepingen.

Commentaar
De natuur en groenvisie geeft vooral een koers aan, waarin het belang van natuur en groen wordt onderstreept. Dit betekent niet dat Harderwijk op slot gaat voor ontwikkelingen. Een evenwichtige benadering waarbij natuur en waterrecreatie samengaan past hier goed in. Dit sluit ook aan bij de benadering van de Coöperatie Gastvrije Randmeren waarbij Harderwijk aangesloten is. In de uitwerking naar het beleidsplan nemen we eerder gedane onderzoeken en modellen graag mee.

opmerking 4.2
Het voorliggende visiedocument is samengesteld na raadpleging van een klankbordgroep, waar indiener zichzelf mist. Zij gaat er vanuit dat zij bij de uitwerkingsfase wel betrokken worden en er gebruik gemaakt wordt van hun expertise en gebiedskennis en stelt zich graag beschikbaar.

Commentaar
Omdat de natuur en groenvisie zich vooral richt op de overall koers van stad en landschap, waarin de ecologie van de watersystemen erg specialistisch zijn, hebben we de stakeholders van waterrecreatie in deze fase nog niet betrokken. Bij het vervolgtraject waarin de visie verder wordt uitgewerkt tot een Beleidsplan met uitvoeringsstrategie maken we graag gebruik van de kennis en ervaring van deze stakeholders.

5. Conclusies op basis van de verkregen inspraakreacties

Hiervoor zijn alle inspraakreacties van commentaar voorzien en afgewogen. De inspraakreacties geven geen aanleiding om de Visie aan te passen. Wel wordt voorgesteld om de volgende punten bij de uitwerking tot een natuur en groenbeleidsplan mee te nemen:

- Bij de uitwerking van de groenstructuur in het beleidsplan nemen wij de aspecten om te komen tot een veerkrachtige natuur zoals kwaliteit, kwantiteit, variatie, verbondenheid, dynamiek en passend bij de ondergrond, serieus mee. De KNNV zal hierbij betrokken worden.
- Bij de uitwerking in een natuur en groenbeleidsplan, nemen wij bij de randmeren een evenwichtige benadering waarbij natuur en waterrecreatie met elkaar in balans zijn, serieus mee. De WSV Flevo en de Stichting Maaien Waterplanten Randmeren worden hierbij betrokken.

Het eindverslag inspraak wordt aan de insprekers toegezonden.

Harderwijk, 18 oktober 2022

Burgemeester en wethouders van Harderwijk,

De burgemeester,

De secretaris,